

BARQAROR IQTISODIY O'SISHNI TA'MINLASHDA DAVLAT XUSUSIY SHERIKCHILIGI ASOSIDAGI KORXONALARINING O'RNI

Muminova Elnorakhon Abduakrimovna

Farg'ona davlat texnika universiteti Iqtisodiyot kafedrası professori

ORCID: 0000-0002-1226-7568

Talabov Xumoyun Qahramon o'g'li

Oziq-ovqat texnologiyasi va muhandisligi xalqaro instituti magistranti

ORCID: 0009-0003-5945-6432

MAQOLA HAQIDA	ANNOTATSIYA
Qabul qilindi: 24-mart 2025-yil Tasdiqlandi: 26-mart 2025-yil Jurnal soni: 14 Maqola raqami: 3 DOI: https://doi.org/10.54613/ku.v14i.1114 KALIT SO'ZLAR/ КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА/ KEYWORDS	Maqolada O'zbekiston Respublikasida davlat-xususiy sheriklik (DXSh) asosidagi korxonalarining iqtisodiyotga ta'siri va ularning faoliyatini takomillashtirish yo'llari tahlil qilinadi. Mamlakatimizning transport va infratuzilma tarmoqlarini rivojlantirishga qaratilgan strategik rejalari, DXSh modelini keng joriy etish orqali davlat byudjeti yukini kamaytirish, iqtisodiy o'sishni tezlashtirishga qaratilgan chora-tadbirlar ko'rib chiqiladi. Shuningdek, transport-logistika tarmoqlaridagi yangilanishlar, jumladan, temiryo'l, avtomobil, havo va quvur yo'llari infratuzilmasini rivojlantirishda davlat-xususiy sheriklikning roli hamda texnologik innovatsiyalar, raqamli transport xizmatlarining sohadagi o'zni ko'rib chiqiladi. Maqolada, shuningdek, davlat-xususiy sheriklik asosida amalga oshirilayotgan loyihalar, mintaqaviy farqlarni kamaytirish va mahalliy tadbirkorlikni rivojlantirishga qo'shayotgan hissa, iqtisodiyotning barqaror rivojlanishiga qanday ta'sir ko'rsatishi muhokama qilinadi. Shu bilan birga DXSh modelining O'zbekiston iqtisodiyotidagi ahamiyatini, uning barqaror o'sishga qanday xizmat qilishini va transport infratuzilmasini modernizatsiya qilishdagi rolini yoritadi.

Kirish. Mamlakatimiz iqtisodiyotning tarmoq va sohalarini barqaror rivojlantirish, iqtisodiy jihatdan musatahkamlash, aholi turmush darajasini oshirishda davlat xususiy sheriklik munosabatlarini yaxshilash, malakali kadrlarni yetishtirish masalalariga alohida e'tibor qaratilmoqda. Hususan, davlat xususiy sheriklik amaliyotini mamlakat iqtisodiyotida kengroq joriy etish, davlat xususiy sherikchilik munosabatlariga xususiy investorlarni qiziqishini oshirish, xususiy investorlarning infratuzilma loyihalarini moliyalashtirishdan oladigan daromadlilikini oshirish va bu orqali mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirish dolzarb hisoblanadi. Bu borada hukumat tomonidan bir qator - chora tadbirlar amalga oshirilmoqda. Jumladan, O'zbekiston Respublikasining "Davlat-xususiy sheriklik to'g'risida" ¹ gi Qonuni, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Davlat-xususiy sheriklik sohasini yanada takomillashtirish hamda kompleks tizimlashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" ² gi 30.10.2024 yildagi 720-son qarori shular jumlasidandir. Mamlakatimizda "Davlat-xususiy sheriklik asosida va xalqaro moliya institutlaridan jalb qilinadigan mablag'lar hisobidan 2 milliard dollarlik umumiy o'rta ta'lim tashkilotlari tarmog'ini kengaytirish loyihalarini amalga oshirish, davlat-xususiy sheriklik asosida amalga oshiriladigan loyihalarni daromadlilik va Davlat budjetiga yukini inobatga olib, ularni tasniflash hamda loyiha yo'nalishlari bo'yicha boshqarish tizimini joriy etish, 250 milliard dollarlik investitsiyalarni o'zlashtirish, jumladan 110 milliard dollar xorijiy investitsiyalar va 30 milliard dollar davlat-xususiy sheriklik doirasidagi investitsiyalarni jalb qilish, Samaradorligi past bo'lgan hududiy aeroportlarni davlat-xususiy sheriklik asosida modernizatsiya qilish, Toshkent — Samarqand va Toshkent — Farg'ona vodiysi yo'nalishlarida davlat-xususiy sheriklik asosida avtomobil yo'llarini qurish, xalqaro moliya institutlari bilan O'zbekistonda davlat-xususiy sheriklik loyihalarini ishlab chiqish jamg'armasini tashkil etish" ³ masalalari bo'yicha aniq strategiyalar ishlab chiqish asosiy maqsadlardan deb belgilangan.

Adabiyotlar tahlili. Davlat xususiy sherikchiligi asosidagi korxonalar va ularning faoliyatini takomillashtirish bo'yicha mamlakatimiz bir qator olimlari tadqiqot olib borganlar. Hususan, N.

Shavkatov o'z tadqiqotlarida davlat xususiy sheriklik (DXSh) amaliyotini rivojlantirish orqali infratuzilma loyihalarini moliyalashtirishda xususiy investorlar ishtirokini oshirish masalalari va ahamiyati keng yoritgan. Hususan, DXSh o'zaro iqtisodiy munosabatlar, bunday munosabatlarni rivojlantirish borasidagi xulosalar, amaliy taklif va tavsiyalar ishlab chiqqan.

Davlat-xususiy sheriklik loyihalarini moliyalashtirishning ahamiyatli jihatlari, xususan, davlat-xususiy sheriklik loyihalarini qarz kapitali orqali moliyalashtirishning ekonometrik asoslarini tahlili va moliyalashtirishni takomillashtirishga doir takliflar N.N. Obломuradov tadqiqotlarida o'z aksini topgan.

Y. A. Toyirov tadqiqotlarida davlat-xususiy sherikchilik asosida amalga oshiriladigan loyihalarni moliyalashtirishning xorij tajribalari va mamlakatimizda DXShlarni moliyalashtirishning o'ziga xos tomonlarini o'rgangan, xulosa va takliflarini kiritgan.

A.I. Raxmatov o'z tadqiqotlarida turizm sohasi uchun yuqori malakali kadrlarni tayyorlashda davlat va xususiy sherikchilikning o'zaro bog'liqligini asoslab bergan.

Davlat-xususiy sheriklik barqaror rivojlanishni moliyalashtirishning istiqbolli mexanizmi, xususiy va davlat manfaatlarini uyg'unlashtirish, tadbirkorlik va davlat investitsiyalarini birlashtirish, barqaror rivojlanish sohasidagi tashabbuslarni yuqori samarali va keng miqyosda amalga oshirish bo'yicha Bruno S. Sergi, Elena G. Popkova, Kseniya V. Borzenko va Natalia V. Przhedetskayalar amaliy tavsiyalarni asoslab berishgan.

Chethan Ramanna Kumar, Balaji Kannan, Pooja Hemmachimane Keshavammaiah va Satyanarayana Parayitamlar o'z tadqiqotlarida davlat-xususiy sheriklik (DXSh) ham davlat, ham xususiy sektorning kuchli tomonlaridan foydalanish orqali infratuzilma va barqarorlik muammolarini hal qilish va ushbu infratuzilmani rivojlantirish bilan bog'liq bir nechta taklif va mulohazalar keltirishgan.

Tadqiqot metodologiyasi. Mazkur tadqiqotda davlat xususiy sherikchilik korxonalarining ahamiyati va hususiyatlarini o'rganish uchun bir nechta asosiy metodlardan foydalanildi. Ma'lumotlar yig'ishda ilmiy manbalar, statistik hisobotlar va normativ-huquqiy hujjatlar tahliliga asoslangan ish olib borildi. Tahlil jarayonida yig'ilgan

¹ O'zbekiston Respublikasining "Davlat-xususiy sheriklik to'g'risida" gi Qonuni. 2019-yil 3-may. <https://lex.uz/mact/-4329270>

² O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Davlat-xususiy sheriklik sohasini yanada takomillashtirish hamda kompleks tizimlashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" gi 30.10.2024 yildagi 720-son qarori. <https://lex.uz/docs/-7180726>

³ O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston — 2030" strategiyasi to'g'risida" gi 11.09.2023 yildagi PF-158-son farmoni. <https://lex.uz/ru/docs/-6600413>

ma'lumotlar strukturaviy va qiyosiy usullar yordamida qayta ishlanib, ularning dinamikasini aniqlash uchun statistik metodlar qo'llanildi. Tahlilning asosiy yo'nalishi transport va logistika sohasidagi o'zgarishlar dinamikasi, transport xizmatlarining umumiy hajmi o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni aniqlash va mazkur sohalarida davlat xususiy sherikchili borasida amalga oshirilayotgan ishlar va ularning natijalarini aniqlashga qaratildi. Ushbu metodologiya tadqiqot natijalarining ishonchligini ta'minlab, davlat xususiy sherikchiligi asosidagi korxonalarning

Davlat-xususiy sherikligining umumiy xususiyatlari⁴

Xususiyatalari	Umumiy tavsifi
Hamkorlik	davlat va xususiy sektor ma'lum loyihalarni amalga oshirish uchun hamkorlik qiladi.
Uzoq muddatlilik	DXSh odatda 10-30 yil yoki undan ko'proq muddatga mo'ljallangan bo'ladi.
Tavakkalchilik va foyda taqsimoti	tomonlar o'zaro risklarni taqsimlaydi va loyihadan foyda ko'rishadi.
Yuridik tartibga solish	DXSh qonuniy shartnomalar asosida amalga oshiriladi.
Davlat va xususiy manfaatlar uyg'unligi	asosiy maqsad davlat xizmatlarining sifatini oshirish va infratuzilmani rivojlantirishdir.

Xalqaro miqyosda davlat-xususiy sheriklik yangi infratuzilma obyektlarini qurish va amalga oshirish yoki mavjud transport infratuzilmasini ta'mirlash, ekspluatatsiya qilish, saqlash va boshqarish uchun samarali usul bo'lishi mumkin.

Transport infratuzilmasi (aeroportlar, portlar, temir yo'llar, avtomobil yo'llari, shahar transporti) barqaror ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish va savdo uchun zarur hisoblanadi. U insonlarni va mintaqalarni bog'laydi hamda korxonalarni bozorga ulaydi. Samarali transport infratuzilmasi ishlab chiqarish samaradorligini oshirishga katta hissa qo'shadi.

Kelgusi 20 yil ichida dunyo miqyosida transport sohasiga juda katta investitsiyalar kiritilishi kutilmoqda. Bu aholining ko'payishi va iqtisodiy o'sish natijasida oshib borayotgan talabni qondirish uchun zarur bo'ladi. Shu bilan birga, mavjud infratuzilmani ta'mirlash va kengaytirish ham talab etiladi, chunki transport vositalarining hajmi oshib boradi (masalan, yirik samolyotlar va kemalar). Ushbu talabning katta qismi rivojlanayotgan iqtisodiyotlardan kelishi kutilayotgan bo'lsa-da, rivojlangan mamlakatlarda ham katta infratuzilma loyihalariga ehtiyoj bo'ladi.

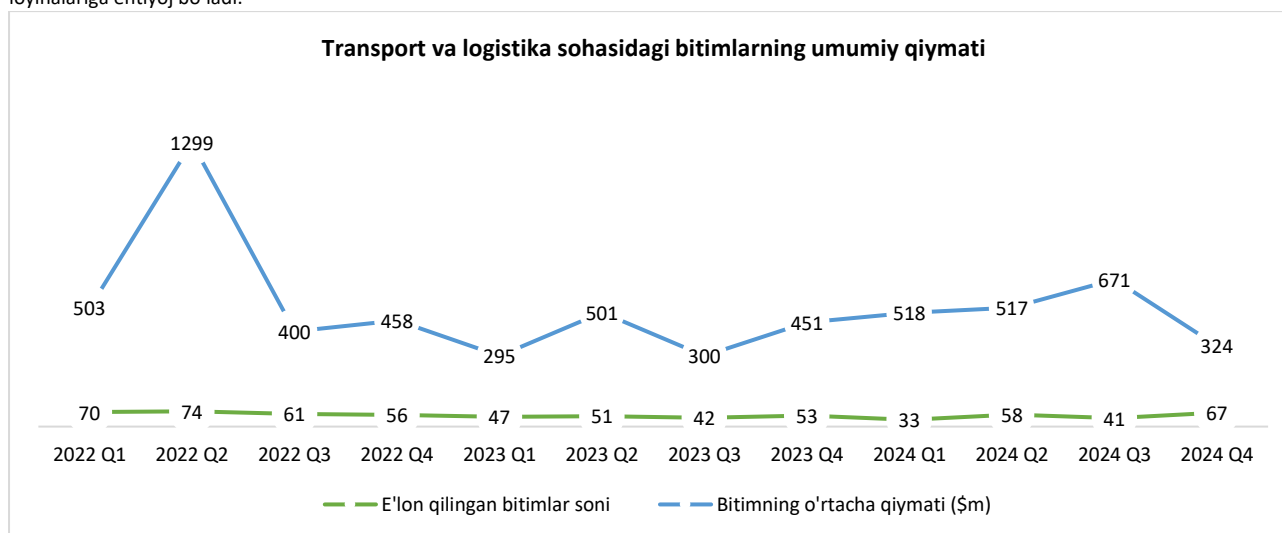
faoliyatini takomillashtirish bo'yicha xulosa va tavsiyalar ishlab chiqishga imkon berdi.

Tadqiqot natijalari. Davlat-xususiy sheriklik (DXSh) – bu davlat va xususiy sektor o'rtasidagi uzoq muddatli hamkorlik shakli bo'lib, ijtimoiy ahamiyatga ega loyihalarni amalga oshirish uchun yaratiladi. Bu sheriklik davlatning resurslari va boshqaruv vakolatlari bilan xususiy sektorning investitsiyalari, innovatsion yondashuvlari va samaradorligini birlashtiradi.

DXSh hukumatlarga qo'shimcha kapital va xususiy sektorning texnik tajribasidan foydalanish imkonini beradi. Bu kelgusi o'n yilliklarda aholining yangi va kengaytirilgan transport infratuzilmasiga bo'lgan talabini qondirish uchun muhim ahamiyat kasb etadi.

Transport sohasi bir nechta yo'nalishlarni o'z ichiga olganligi sababli, DXSh tuzilmalari har bir yo'nalishga mos ravishda turlicha bo'lishi mumkin. Shunga qaramay, barcha yo'nalishlar uchun muhim bo'lgan bir qancha umumiy mavzular mavjud⁵:

- Transport infratuzilmasi o'z mohiyatiga ko'ra monopolistik aktiv hisoblanadi. Shuning uchun infratuzilmaga kirish va raqobatni tartibga solish iqtisodiy jihatdan muhim ahamiyat kasb etadi.
- Xususiy konsorsiumning infratuzilma foydalanuvchilaridan tarif undirish imkoniyati muhim tarkibiy jihat hisoblanadi. Bu ham jamoat manfaatiga, ham xususiy konsorsiumning investitsiyalarini qoplash imkoniyatiga ta'sir qiladi.
- Infratuzilmaning daromad / talab xavfini taqsimlash masalasi transport sohasidagi DXSh loyihalarida hukumat va xususiy konsorsium o'rtasidagi asosiy muzokaralardan biridir.

1-rasm. Transport va logistika sohasidagi bitimlarning umumiy qiymati⁶

Yuqoridagi ma'lumotlardan ko'rish mumkinki, dunyoda transport va logistika sohasidagi global M&A faoliyat 2023-yilda o'n yillik eng past

darajaga tushib ketgan. Biroq 2024-yilda biroq o'sish darajasi kuzatilgan bo'lsa-da, avvalgi yillarga nisbatan hali ham pastligicha qolmoqda.

⁴ Muallif ishlanmasi.

⁵ <https://ppp.worldbank.org/public-private-partnership/transportation/public-private-partnerships-transport>

⁶ <https://www.pwc.de/de/transport-und-logistik/pwc-transport-and-logistics-barometer-h2-2024.pdf>

2024-yilda o'rtacha bitim qiymati 483,8 million dollarga yetdi (2023-yilda 393,2 million dollar edi). Jami bitim qiymati esa 96,3 milliard dollarga ko'tarildi (2023-yilda 75,9 milliard dollar edi). Ushbu o'sish 21 ta mega-bitim tomonidan ta'minlandi, ular 2024-yildagi umumiy bitim qiymatining taxminan 55% ini tashkil etdi. Ushbu bitimlarning asosiy yo'nalishi logistika, yuk tashish va infratuzilma bo'ldi.

Investorlar logistika va yuk tashish segmentiga katta qiziqish bildirishda davom etmoqda. 2024-yilda ushbu yo'nalish barcha bitimlarning 50% ini (99 ta bitim) va umumiy bitim qiymatining 52% ini (50,2 milliard dollar) tashkil qildi. Ushbu segment bo'yicha bitimlar soni 2023-yildagiga (79 ta bitim) nisbatan qariyb chorak qismga oshgan

bo'lsa-da, umumiy bitim qiymati deyarli ikki baravar ko'paydi (2023-yilda 25,3 milliard dollar edi).

Fikrimizcha, infratuzilma bilan bog'liq bitimlar barcha bitimlarning 26% ini tashkil etdi va jami bitim qiymatining 30% ga to'g'ri keldi. Bu avvalgi davrlarga mos keladi.

Umuman olganda, transport va logistika sanoati gorizontaal va vertikal integratsiya orqali faoliyatini kengaytirishda davom etmoqda. Asosiy maqsad operatsiyalarni diversifikatsiya qilish, samaradorlikni oshirish va kompleks xizmatlar ko'rsatishdan iborat. Ushbu tendensiyalar Transport & Logistics Barometer 2024 hisobotining o'rta yilgi nashrida batafsil tahlil qilingan.

O'zbekistonda transport vositalari orqali jo'natilgan yuklar va yuk aylanmasi (mln t-km)⁷

Transport turlari	2019	2020	2021	2022	2023
Havo transporti	21,5	20,3	48,5	75,5	61,2
Temir yo'l	5 386,1	5 500,5	5 523,5	5 778,4	5 912,9
Avtomobil transporti	2 782,8	2 917,4	3 212,3	3 406,7	3 420,2
Quvur yo'li transporti	8 551,2	8 397,8	7 987,1	7 979,0	7 272,6

O'zbekiston Respublikasining transport-logistika tarmoqlarini rivojlantirish bo'yicha belgilangan strategik maqsadlar va amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar mamlakatning mintaqaviy va global transport tizimiga chuqur integratsiyasini ta'minlashga qaratilgan bo'lib jadvalda keltirilgan ma'lumotlar tahlili shuni ko'rsatadiki:

1. O'zbekiston transport-logistika tarmoqlariga chuqur integratsiya qilish orqali tranzit yuklarini 16 mln tonnaga yetkazish maqsad qilib qo'yilgan. Jadvaldagi temiryo'l transportini o'sib borayotgan ko'rsatkichlari (2019-yildan 2023-yilgacha 5 912,9 mln t-km o'sish) bu maqsadga erishishda asosiy vositalardan biridir. Shu bilan birga, quvur yo'li transportida hajmlarning pasayishi global eksport bozoridagi o'zgarishlarga moslashish zarurligini ko'rsatadi.

2. Avtomobil transporti yuk tashishda moslashuvchan vosita hisoblanadi. Jadvalga ko'ra, avtomobil transportining yuk tashish hajmi 2019-yildan 2023-yilgacha 3 420,2 mln t-km ga o'sdi. 56 ming km yo'llarni qurish va ta'mirlash, shuningdek, qishloq hududlarida 5,5 ming km sement-beton qoplamali yo'llarni barpo etish ushbu sohaning raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi.

3. Havo transporti infratuzilmasini rivojlantirish orqali xalqaro yuk va yo'lovchi tashishni kengaytirish rejalashtirilgan bo'lib va jadvalga

asosan shuni ko'rishimiz mumkinki havo transportida 2023-yilda yuk tashish hajmi 61,2 mln t-km ni tashkil etdi. Shu bilan birga aviaqatnovlar sonini 4 barobarga oshirish, aeroportlarni modernizatsiya qilish va "Ochiq osmon" rejimini joriy etish orqali O'zbekistonning havo transporti bo'yicha logistika markaziga aylanishi rejalashtirilgan.

4. Jadvalda quvur yo'li transportida 2019-yildan 2023-yilgacha yuk tashish hajmining pasaygani (8 551,2 mln t-km dan 7 272,6 mln t-km gacha) ko'zga tashlanadi. Ushbu pasayishni bartaraf etish uchun eksport yo'nalishlarida yangi quvurlarni qurish, tranzit imkoniyatlarini kengaytirish va mavjud quvur tarmoqlarini modernizatsiya qilish ko'zda tutilgan.

Transport-logistika sohasida amalga oshirilayotgan islohotlar va investitsiya dasturlari O'zbekistonni mintaqaviy va xalqaro miqyosda strategik transport markaziga aylantirishga xizmat qiladi. Mazkur chora-tadbirlar transport tarmoqlarining raqobatbardoshligini oshirish, tranzit yuklarni ko'paytirish hamda transport xizmatlarini takomillashtirishga yo'naltirilgan bo'lib, mamlakat iqtisodiyotining barqaror rivojlanishini ta'minlashda muhim omil hisoblanadi.

Davlat xususiy sherikchiligi asosidagi korxonalarning iqtisodiyotga ta'siri⁸

Ta'sir sohalari	Umumiy tavsifi
Investitsiyalarni jalb qilish	DXSh xususiy sektor mablag'larini jalb qilish orqali davlat byudjeti yukini kamaytiradi va infratuzilma loyihalarini tezroq amalga oshirishga yordam beradi. Bu esa iqtisodiy o'sishga turtki beradi.
Ish o'rinlari yaratish	Yangi loyihalar amalga oshirilishi natijasida yangi ish o'rinlari yaratiladi. Bu ishsizlik darajasining pasayishiga va aholi daromadlarining oshishiga olib keladi.
Samaradorlik va innovatsiyalarni oshirish	Xususiy sektor menejmenti va texnologiyalarni joriy etish bo'yicha tajribaga ega bo'lgani uchun DXSh asosida tashkil etilgan korxonalar samarali ishlaydi va innovatsiyalarni tezroq qo'llaydi.
Davlat xarajatlarini kamaytirish	DXSh modeli davlatga infratuzilma va ijtimoiy xizmatlarni takomillashtirishda xususiy kapitalni jalb qilish imkoniyatini beradi, bu esa byudjet xarajatlarini kamaytiradi.
Mahalliy tadbirkorlikni rivojlantirish	DXSh orqali davlat yirik loyihalarda mahalliy xususiy kompaniyalarni ishtirok etishga jalb qiladi, bu esa kichik va o'rta biznes rivojlanishiga yordam beradi.
Xizmatlar sifatini oshirish	DXSh asosidagi korxonalar bozor mexanizmlariga asoslangan ishlashi tufayli taqdim etilayotgan xizmatlar sifati oshadi.
Mintaqaviy rivojlanishga hissa qo'shish	DXSh loyihalari odatda infratuzilmani rivojlantirishga qaratilgan bo'lib, ular uzoq hududlarda yo'llar, elektr energiyasi va suv ta'minotini yaxshilash orqali mintaqaviy farqlarni kamaytirishga yordam beradi.

Umuman olganda, DXSh asosidagi korxonalar davlat va xususiy sektor imkoniyatlarini birlashtirib, iqtisodiyotning barqaror o'sishiga va rivojlanishiga katta hissa qo'shadi.

⁷ O'zbekiston Respublikasi prezidenti huzuridagi statistika agentligi Ma'lumotlari asosida muallif tomonidan tuzilgan.
stat.uz/uz/?preview=1&option=com_dropfiles&format=&task=frontfile.download&catid=436&id=3324&Itemid=1000000000000

⁸ Muallif ishlanmasi

Transport xizmatlari hajmi (Yillik) viloyatlar kesimida (mlrd.so'm hisobida)⁹

Klassifikator	2019	2020	2021	2022	2023
O'zbekiston Respublikasi	54473,5	53662,9	67238,6	83985,6	108090,2
Qoraqalpog'iston Respublikasi	1486,3	1673,4	2303,7	2867	3180,7
Andijon viloyati	2184,2	2479,7	2991,3	3589,9	4373,3
Buxoro viloyati	1983,9	2238,4	2906,5	3298,1	4034,3
Jizzax viloyati	716,4	826,8	1056	1182	1466,8
Qashqadaryo viloyati	1994,4	2171,7	2916,3	3405,2	4104
Navoiy viloyati	935,2	998,5	1337,6	1541,3	1791,6
Namangan viloyati	1501,9	1632,1	2216	2624,7	3369,3
Samarqand viloyati	3152,9	3371,1	4604,7	5383,4	6680,9
Surxondaryo viloyati	1150	1252,6	1608,4	1922	2398,9
Sirdaryo viloyati	470,2	526,9	591,9	646,8	745,9
Toshkent viloyati	3531,5	4018,4	5186	5930,2	7274,3
Farg'ona viloyati	2435	2664,3	3618,6	4190,1	5120,6
Xorazm viloyati	1431,8	1568,3	2007,2	2432	2803,9
Toshkent shahri	7979,6	8114,7	10012,7	14363	19346

Statistik ma'lumotlar tahlili shuni ko'rsatmoqdaki, transport xizmatlari hajmi yildan-yilga o'sib bormoqda, ayniqsa 2023-yilda sezilarli oshish kuzatilgan. O'zbekiston bo'yicha jami transport xizmatlari hajmi 2019-yildagi 54473,5 mlrd so'mdan 2023-yilda 108090,2 mlrd so'mga yetgan bo'lib, 2 barobar oshganligini ko'rish mumkin. Eng o'siah sur'atini Toshkent viloyati, Toshkent shahri, Samarqand viloyati, Farg'ona viloyatlarida kuzatilgan.

Toshkent shahri transport xizmatlari bo'yicha eng yuqori ko'rsatkichga ega bo'lib 2023 yil yakunlari bo'yicha 19346 mlrd so'mni tashkil etgan. Toshkent viloyati ham yirik iqtisodiy markaz bo'lib, 7274,3 mlrd so'm bilan ikkinchi o'rinni egallamoqda. Bu hududlarda sanoat, logistika va savdo markazlarining ko'pligi bilan bog'liq bo'lishi mumkin.

Samarqand, Farg'ona va boshqa yirik viloyatlari tarixiy va turistik jihatdan muhim bo'lib, logistika va transport infratuzilmasi rivojlangan. Farg'ona viloyati ham 5120,6 mlrd so'm bilan yuqori ko'rsatkichga ega bo'lib, sanoat va savdo faoliyati tufayli transport xizmatlariga talab katta ekanligi bilan izohlanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Bank, T. X. O. Z. R. (2024). DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGINI TASHKIL ETISHNING HUQUQIY VA NAZARIY ASOSLARI: Toshmanov XA. *Ustozlar uchun*, 1(1), 117-120.
2. Elmiraev S.E., Shavkatov N.Sh. Davlat-xususiy sheriklik munosabatlarining ilg'or xorij tajribalari va mamlakatimizda qo'llash istiqbollari. "Xalqaro moliya va hisob" ilmiy elektron jurnali. No 3, iyun,2019 yil
3. Oblomurov, N., & Shavkatov, N. (2023). Davlat-xususiy sheriklik loyihalarini qarz kapitali orqali moliyalashtirishni takomillashtirish. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 1(11-12).
4. Toyirov, Y. (2024). Davlat-xususiy sherikchilik asosidagi loyihalarni moliyalashtirish. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 2(7).

Xulosa va takliflar.

Fikrimizcha, transport xizmatlari hajmining oshishi O'zbekiston iqtisodiy rivojlanishining muhim ko'rsatkichi bo'lib, urbanizatsiya, sanoat, savdo va turizmning o'sishi bilan chambarchas bog'liq. Mazkur sohani rivojlantirish uchun bir qator ishlarni amalga oshirilmogda. Jumladan, transport va logistika tizimi yanada rivojlanishi kutiladi, chunki yirik shaharlar o'rtasida infratuzilma loyihalari amalga oshirilmoqda; mintaqaviy transport xizmatlari diversifikatsiyalanishi mumkin, ya'ni yuk tashish, jamoat transporti va logistika sohalarida yangi xizmatlar paydo bo'lmoqda; texnologik o'zgarishlar – Raqamli transport xizmatlari, onlayn logistika platformalari va aqlli transport tizimlari rivojlanishi kutilmoqda. Texnologik innovatsiyalar, raqamli logistika xizmatlari va ekologik toza transport tizimlariga sarmoya kiritish bu sohaga yangi sur'at bag'ishlashi mumkin. Shu sababli, mamlakat transport infratuzilmasini modernizatsiya qilish va xususiy sektor ishtirokini kengaytirish strategik jihatdan muhim yo'nalishlardan biri bo'lib qoladi.

5. Raxmatov, A. (2024). Turizm sohasi uchun yuqori malakali kadrlarni tayyorlashda davlat va xususiy sherikchilikning o'zaro bog'liqligi tahlili. *YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT*, 1(4).
6. Sergi, B. S., Popkova, E. G., Borzenko, K. V., & Przhedetskaya, N. V. (2019). Public-private partnerships as a mechanism of financing sustainable development. *Financing sustainable development: Key challenges and prospects*, 313-339.
7. Kumar, C. R., Kannan, B., Keshavammaiah, P. H., & Parayitam, S. (2025). Public private partnership for the sustainable infrastructure development: a systematic literature review. *Quality & Quantity*, 1-19.

⁹ O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Huzuridagi statistika agentligi ma'lumotlari asosida muallif tomonida tuzilgan. <https://stat.uz/uz/rasmiy-statistika/services-2>
https://api.siat.stat.uz/media/uploads/sdmx/sdmx_data_1213.pdf